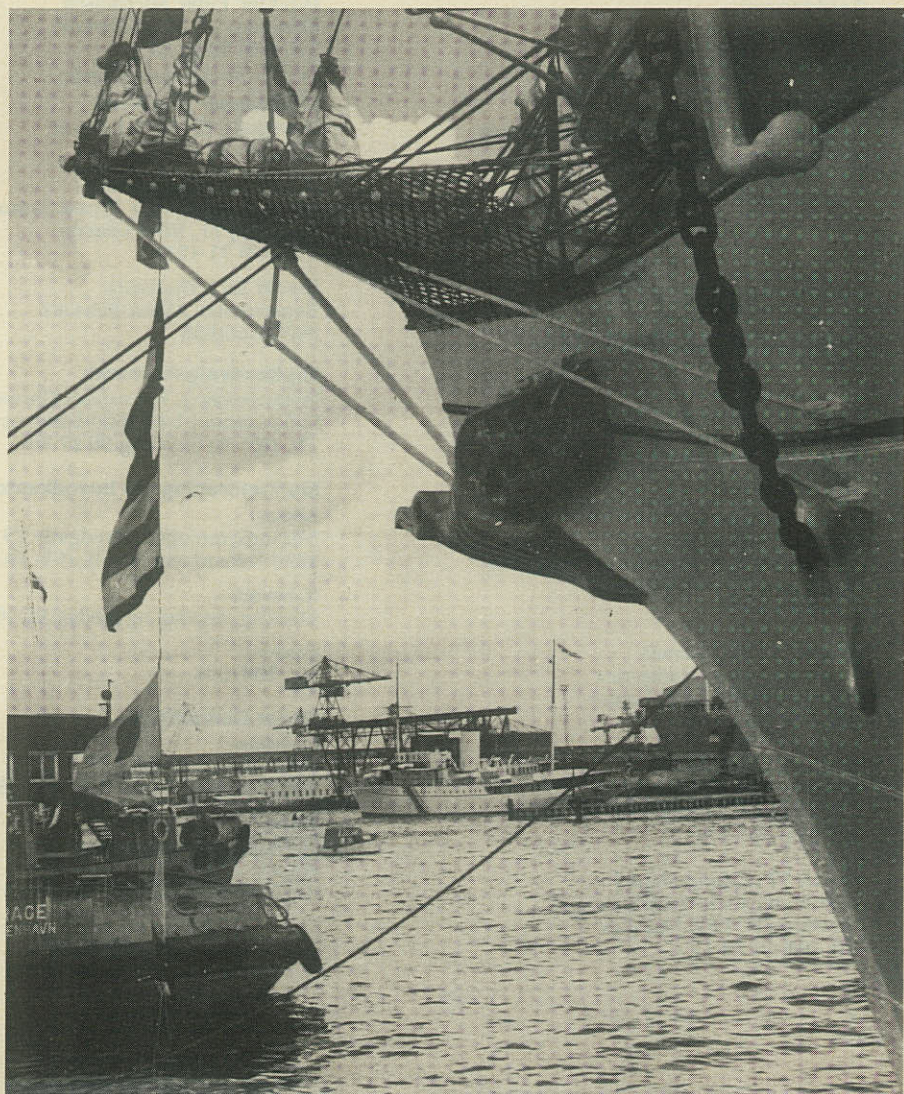

UNDER DANNEBROG

ORGAN FOR
SØVÆRN OG SØFART

4

62. ÅRGANG
NOVEMBER 1975

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

Marineforeningens æresformand

Hans Kongelige Højhed Arveprins Knud

Marineforeningens hovedbestyrelse

Landsformand:

Kommandørkaptajn Kai Hertz
Ramsvej 44, Ramløse
3200 Helsingør
Tlf. (03) 11 21 97

Næstformand:

Distriktschef Torben Jensen
Søndervangsvej 22, 2600 Glostrup
Tlf. (02) 96 63 51

Landskasserer:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå
Tlf. (03) 24 77 76

Landssekretær:

Orlogskaptajn Svend Thorlund Nielsen
Oldekrogen 3, Magleby
4672 Klippinge
Tlf. (03) 67 81 96

Distrikt I (Storkøbenhavn):

Postbud Flemming Petersen
Strandengen 34, I, 4000 Roskilde
Tlf. (03) 35 92 73

Distrikt II (Nordsjælland):

Cykelhandler Ferd. Andreasen
Hansensvej 12, 3400 Hillerød
Tlf. (03) 26 52 82

Distrikt III (Vestsjælland):

Overmekaniker Niels Bruus Sørensen
Æblehaven 21, 4220 Korsør
Tlf. (03) 57 24 49

Distrikt IV (Sydsjælland):

El-montør Bent Hollænder
Hørvænget 42, 4690 Haslev
Tlf. (03) 69 19 72

Distrikt V (Bornholm):

Kaptajn Carl Thomsen
Lærkevej 19, 3700 Rønne
Tlf. (03) 95 14 53

Distrikt VI (Lolland-Falster):

Forretningsfører Eli Semberg
Frodesvej 6, 4900 Nakskov
Tlf. (03) 92 03 15

Distrikt VII (Fyn):

Ingeniør Erik Fylling
Vestergade 19, 5000 Odense
Tlf. (09) 12 14 60

Distrikt VIII (Sydøstjylland):

Fabrikant Mogens Burcharth
Pile Allé 17, 6000 Kolding
Tlf. (05) 56 82 02

Distrikt IX (Sydvestjylland):

Direktør Knud Schrøder
Nygårdsvej 106, 6700 Esbjerg
Tlf. (05) 12 83 34

Distrikt X (Midtjylland):

Direktør Einar Michaelsen
Primulavej 8, 8400 Ebeltøft
Tlf. (06) 34 21 55

Distrikt XI (Nordvestjylland):

Fiskeskipper Jens Knak
Storegade 42, 7620 Lemvig
Tlf. (07) 82 06 57

Distrikt XII (Nordjylland):

Redaktionssekretær Ejvind Samuelsen
Hasselvej 11, 9260 Gistrup
Tlf. (08) 31 47 61

Distrikt XIII (Oversøisk):

Bagermester Albert Echwald
3900 Godthåb

Skytteudvalgsformand:

Frisørmester J. Rosenfeldt Christensen
Sofielundsvej 1 B, 2600 Glostrup
Tlf. (02) 96 05 64 og 96 27 70

Marineforeningens hovedkontor

Adresse:

Marineforeningen, Bredgade 29
1260 København K. Tlf. (01) 15 28 86

Kontortid:

Mandag, onsdag og fredag kl. 10-13

Postkonto:

Nr. 2001608

Under Dannebrog

Redaktion:

Kaj Lund, Bolbrovej 80
2960 Rungsted Kyst. Tlf. (02) 86 37 51

Trykning:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Algade 1
4300 Holbæk. Tlf. (03) 43 20 48

Forsidebilledet: Foto Kaj Lund

Barken »Marie« af Marstal

En old-timer fortæller

Havnefoged H. F. C. Poulsen, har som omtalt side 14 65 års jubilæum for aftjening af værnepligten. Samtidig er han 70 års jubilar som sømand i den danske handelsflåde, hvor tilværelsen var lidt mere dramatisk og militant end i søværnet.

Poulsen er en fremragende fortæller, og det er en skam, at næsten intet er nedskrevet fra hans 70 års begivenhedsrige sømandsliv. I 1905 kom han ud at sejle med skonnertbriggen J. M. NIELSEN af Svendborg og var senere med en halv snes forskellige små sydfynske sejlskibe, før han i 1914 tog styrmands- og skibsførereksamen.

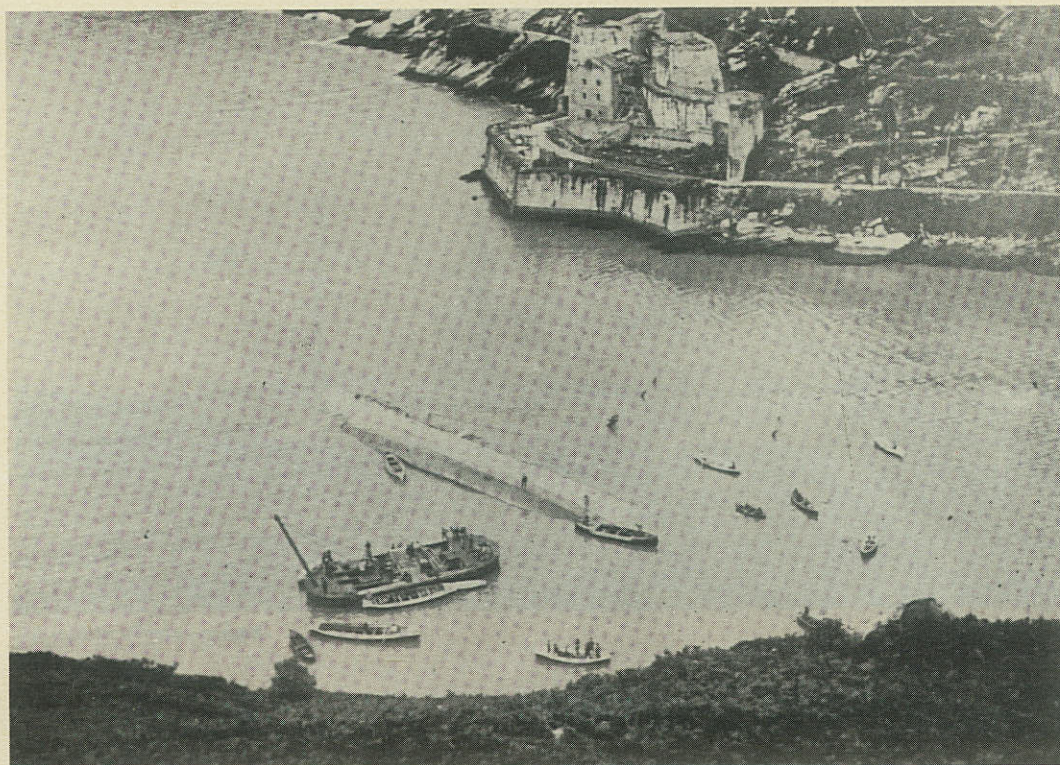
Også under den første verdenskrig fortsatte Poulsen i sejlskibene og kom ud for adskillige barske begivenheder. – Han fortæller:

I 1917 mønstrede jeg som styrmand i barken MARIE ex CARL, et jernskib på 990 bruttoregistertons, bygget 1884 i Sunderland og indkøbt i 1916 fra Skien af K. Hvilson i København. Skibet var dog hjemskrevet i Marstal med R. K. Bager som korresponderende reder, og det var meningen, at det senere skulle omdøbes til ELLEN.

Jeg mønstrede i Ålborg, hvor barken havde ligget i nogen tid. Der havde endda været tale om, at danskullesænkes og spærre havneindløbet i tilfælde af, at Danmark kom med i krigen. Vi gik til Göteborg og lastede 1500 tons papirmasse bestemt til Passajes i Spanien.

Forhenværende skibsfører H. F. C. Poulsen

»Marie« kænret og sunket ved Passajes

Ved afsejlingen fra Göteborg den 1. juli 1917 vrimlede det med mennesker om bord. Foruden besætningen på 10 mand havde vi 14 passagerer. Det var et selskab af danske filmfolk, der skulle optage scener til en film, hvor Carlo Wieth, Mogens Wieths far, var skurken.

Under rejsen, der kom til at vare en måned, havde vi ikke mindre end syv konfrontationer med tyske undervandsbåde. Den første dukkede op allerede en halv snes sømil uden for Vinga fyr. Der blev foretaget visitation af MARIE, og seks af vore besætningsmedlemmer, deriblandt andenstyrmanden, blev taget om bord i undervandsbåden.

Det blev besluttet at sætte kurs mod Kristianssand med skuespillerne, men en af dem, en neger, var blevet helt afsindig af rædsel over oplevelsen med ubåden og måtte landsættes hurtigst muligt. Vi satte kurs mod Skagen, men på grund af den hårde kuling kunne vi ikke gå i havn. Han blev derfor sat i land med lodsbåden. Derefter vendte vi om og styrede tilbage mod Göteborg. Lidt over middag blev vi påny antastet af en ubåd, som begyndte at skyde gennem rigningen og signalerede, at kaptajnen skulle komme om bord og vise skibets papirer. Sammen med et par af mandska-

bet gik skipperen i jollen for at ro over til ubåden, og jeg var alene tilbage med filmfolkene samt vor gamle hovmester og tømmermanden, der var delvis invalid.

Vinden sprang om i nordvest og blæste op til storm, og med Carlo Wieth og de øvrige filmfolk som letmatroser måtte jeg manøvrere skibet så godt det lod sig gøre. Det var en helt fantastisk sejlads, når det gjaldt om at holde sig på stedet, da vi naturligvis ikke selv kunne se jollen i den høje sø.

Da det begyndte at blive mørkt, dukkede jollen op igen og blev manøvreret ind under læ låring, hvor vi havde svinget daviderne ud. MARIE slingrede, så lønningerne kom under vand, men det lykkedes at få hugget begge blokkene i jollen samtidigt, og så kommanderede jeg: »Løb!«.

Skuespillerne havde fået træningen ved at hale i braserne, og de løb jollen op lige så nydeligt med dens besætning om bord. Kursen blev sat mod Göteborg, og efter endnu et tredie møde med en undervandsbåd, ankom vi om morgenen efter begivenheder, der i sig selv havde givet stof til en underholdende spændingsfilm.

Påny genoptog vi rejsen og gik nord om England. I Biscayabugten dukkede de tyske undervandsbåde op

igen. Den ene gang var tyskerne om bord, da de pludselig opdagede en engelsk damper inde under land og tabte interessen for os. Englænderne havde imidlertid observeret undervandsbåden og gik i bådene. Tyskerne entrede damperen, sejlede den ud til havs og sænkede den med en sprængladning. Længere sydover oplevede vi, at en anden damper blev torpederet.

Den første august nåede vi indsejlingen til Passajes, hvor det imidlertid meddeltes fra signalstationen, at lodsens ikke kunne komme ud. Vi besluttede at sejle ind selv, da vejret var klart, og vi havde frisk vind agten for tværs. Desværre var vi kommet for langt nordover, og pludselig tørnede vi klippegrunden med svære rystel-

ser og en flænsende lyd. Hurtigst muligt blev alle sejl sat, så skibet krængede og gled fri af grunden. For fulde sejl løb vi gennem strædet ind i en lille bugt, hvor skibet blev sat på grund. Havbunden skrånede imidlertid så meget, at skibet væltede, da det løb fuldt af vand. Snart efter havde papirmassen udvidet sig så meget, at skrog og dæk bulede ud i fantastiske former.

Det stod hurtigt klart, at reparationer ikke kunne betale sig. Skibet blev kondemneret og senere hugget op. Selv måtte jeg tilbringe et par måneder i Spanien, før jeg kunne rejse hjem. Senere fik jeg at vide, at det lange ophold skyldtes, at man havde mistænkt mig for at være tysk spion.

ÅRGANG 1921

Udtog af en værnepligtigs dagbog VII

Farvel til »FYEN«

Alt får en ende. Gennem 6 uger havde vi gennemgået en fortræning og i hvert fald lært at hilse på reglementeret vis. Den 12. oktober var en stor dag, og vi skulle være fine i antrækket og demonstrere, hvad vi formåede i alle de grene af eksercits, som var gennemgået. Selveste kontreadmiralen skulle inspicere os. Det var en herre ved navn Konow. Efter sigende var han en meget fin mand, og desuden havde han et øje på hver finger foruden et ekstra i nakken.

Vor division skulle demonstrere roning, og det passede os udmærket. Sjette trop viste, at her var eliten. Vi kom ind som et flot nummer ét og brystede os, da vi senere marcherede til gymnastiksalen for at høre kontreadmiralens afskedssalut, som tilmed var ledsaget af ros.

De sidste dage havde kaserneskibet summet som en hvepsere. Der skulle udtages mandskab til de forskellige poster inden for Søværnet. »Peder Skram« og »Ingolf« skulle have mandskab samt nogle ministrygere og et bevogningsfartøj til Island. Desuden skulle der bruges folk på selve kasernen. Enhver havde frit kunne meddele sit ønske, hvor han helst ville placeres, og det blev der også taget hensyn til, hvor det var muligt. De ubefarne søgte næsten alle til søs. Her spillede romantikken ind, og vi befarne ønskede dem velbekomme.

For min part foretrak jeg fast grund under fødderne. »Peder Skram« havde ord for at være en vandvogn, og her gik også rygter om, at den ikke kunne affyre en bredside med alle sine kanoner på én gang uden at gå helt under vand. De små minelæggere og torpedobåde

havde heller ikke min interesse, og islandsfarten var et helvede ved vintertid.

Værftsbroen

Jeg fik opfyldt mit ønske om at blive på kasernen, idet jeg blev udtaget til tjeneste ved Værftsbroen, d.v.s. indgangsvagt ved gitterporten mellem Christianshavn og Holmen.

Efter at alle mand var udtaget til deres nye poster, var der mønstring, og i sluttet trop gik turen over landgangen og så at sige lige over gaden til Søværnets kasernebygning, vort nye hjem. Ved parade i kasernegården blev vi overdraget til et nyt hold officerer, først og fremmest til løjtnant Nielsen med kælenavnet »Dragonen«. Han stod frem og holdt det traditionelle foredrag om alle de pligter, vi nu gik ind til.

Som vagt på Værftsbroen havde vi vagttjeneste et døgn ad gangen og derefter fast station på kasernen i et døgn. Livet på kasernen vil jeg fortælle om senere. Jeg fik kasernennummer 401. Efter middagen havde vi frikvarter i forsamlingsstuen, hvor vi drøftede de nye forhold.

Klokken 15.30 kom en underofficer og råbte mit og seks andre numre op. Vi blev beordret til at stille op ude i gården. Kort efter marcherede vi i samlet trop med gevær ved skulder gennem hele Orlogsværftets grund, ført af en korpsartillerist med dragen sabel. Alle havde vi tornyster spændt på ryggen. Her lå den dyrebare tørkost til de næste 24 timer. Ved Værftsbroen foregik afløsningen efter et lige så stramt ritual som vagtparadens afløsning på Amalienborg Plads.

Værftsbrovagten var kontrolsted for al ind- og udgående trafik fra Christianshavn til Orlogsværftet. Uden gyldig passererseddel kom ingen ud eller ind. Vagtkommandøren havde sit eget hummer ved siden af vort lokale. Af rang var han overkanonér, og han havde lige som vi 12 timers vagt ad gangen. Inde fra hans kontor var der et lille vindue, gennem hvilket alle passerende måtte vise deres legitimation. Blandt de passerende var alle arbejderne, som var beskæftiget på Orlogsværftet.

Vagten var delt i tre hold. To mand gik skildvagt efter tur. De øvrige kunne i fritiden slange sig på de hårde træbænke med den sammenrullede pjækkert under hovedet og forsøge at få lidt søvn.

Jeg var ikke medlem af det egentlige vagtmandskab, men var faktisk langt friere stillet, idet jeg var stik-i-rend for vagtkommandøren, der iøvrigt holdt meget på at blive tituleret kommandør. Efter overtagelse af vagten kl. 16 bestod mine pligter bl. a. i, at jeg kl. 17 efterså, at alle nøgler fra arbejderne var behørigt afleveret og hang på deres pladser efter numre. Der var et par hundrede nøgler at holde kontrol med, og manglede der en, skulle det straks rapporteres. Kl. 20 skulle jeg aflæse to vandure, og derefter kunne jeg slange mig på briksen med tøjet på.

Kl. 4 blev jeg purret ud for at aflæse vandurene og indskrive resultatet i en logbog. Derefter var det min pligt at rengøre vagtkommandørens værelse, der til vor misundelse var udstyret med polstrede sæder.

Kl. 8 fik vi udleveret gårsdagens rapporter, som skulle afleveres til Nyholms vagt. Derefter tog jeg med bådfærgen over til Toldboden og spadserede derfra op til Nyboder, hvor jeg skulle hente vagtkommandørens middagsmad. Hans kone var en lille buttet dame, hvis rare smil var et af hverdagens lyspunkter.

Resten af dagen var jeg blot disponibel, og kl. 16 kom afløsningen. En artillerist med dragen sabel eskorterede os tilbage til kasernen, hvor vi skulle tilbringe de næste 24 timer, og hvor vi først og fremmest glædede os til at få varm middagsmad.

Misundelse kendes jo over alt, og tit fik jeg af knoldesparkerne stukket i næsen, at jeg som befaren havde fået et ønskejob, og at jeg hver dag kunne slentre en tur i byen.

Ethvert job har dog sine slagsider, og der var vist ingen, der misundte, at det også var mit hverv at assistere, når skraldemanden kom anstigende med sin lokumsvogn tidligt om morgenen. Jeg måtte kravle op på sædet og følge med til de forskellige aftrædelsessteder. Føj for den lede, hvor det lugtede, når de to skraldemænd kom slæbende med deres retiradespande. Skraldemanden selv var en lille undersætsig kraftig fyr, medens hans makker var lang og ranglet, og altid var jeg nervøs for, at deres forskellige højde skulle give spanden slagside, så den skulpede over.

Når de kom med spandene, hummede jeg mig så vidt muligt af vejen og så lød det gerne fra den lille: »Kan du ikke lide rosenduft, gamle dreng?«.

Fortsettes!

Fra hovedbestyrelsen

Royal Naval Association

I »Under Dannebrog« nr. 3/1975 omtaltes et besøg på hovedkontoret af en englænder, Mr. L. G. Barnes, som var formand for den engelske marineforenings afdeling i Ramsgate i Sydøstengland. Besøget var meget kærkomment, idet hovedbestyrelsen længe havde haft i tankerne at få kontakt med den engelske marineforening.

Der er nu ført en del korrespondance med det engelske hovedkontor i London, og herfra har vi blandt andet modtaget årsberetningen for 1974. Af denne fremgår, at der i »Royal Naval Association« (RNA) pr. 31/12 – 1974 var et medlemstal på ialt: 20.670 – fordelt på 12 distrikter (Areas) med ca. 270 afdelinger (Branches). 12 af afdelingerne er oversøiske og 2 hjemmehørende i Skotland.

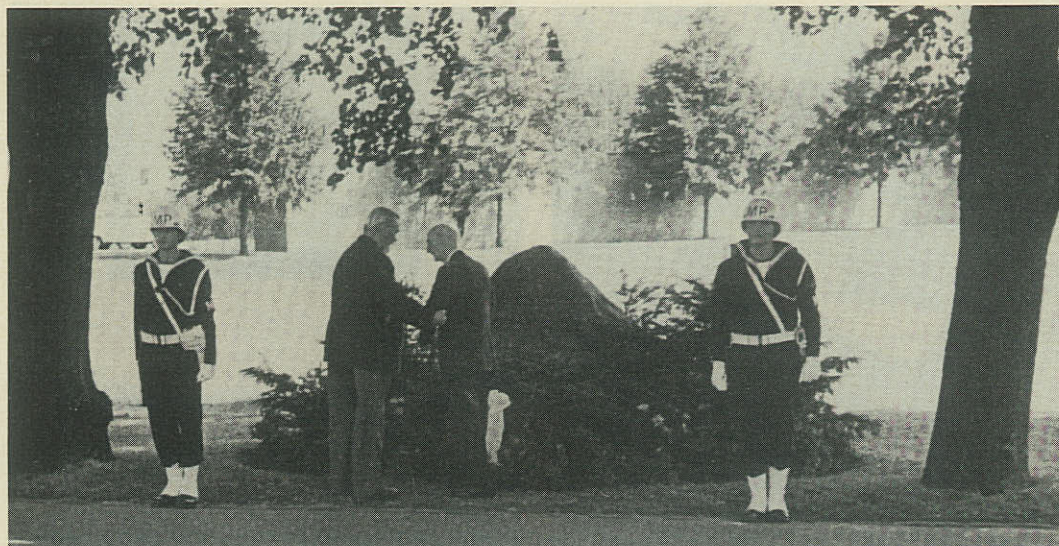
Protector er Dronningen af England (Her Majesty The Queen), formanden (President) for RNA er kon-

treadmiral Th. V. Briggs, sekretæren er kommandørkaptajn (Captain) R. Tiddy.

I årsberetningen var der endvidere en adresseliste for afdelingerne, således at MF-medlemmer kan få mulighed for at aflægge besøg, når de kommer til England. En adresseliste for MF's afdelinger og marinestuer vil blive tilsendt det engelske hovedkontor i løbet af efteråret til brug for engelske kammerater, der aflægger besøg i Danmark. Når hele sagen er lagt i faste rammer, vil hovedkontoret meddele resultatet direkte til afdelingerne, ligesom der vil komme en notits i »Under Dannebrog« nr. 1/1976.

Næste sendemandsmøde

Sendemandsmødet 1976 vil finde sted i Kolding søndag den 23. maj.

T. Christoffersen, værnepligtig af årgang 1902, og kommandørkaptajn Kai Hertz ved mindestenen for Søværnets faldne 1940-45. Foto Kurt Nielsen.

Effekter

Hovedkontoret har følgende effekter på lager: Kendingstegn (på nål eller knap), mini-emblemer, slips, blazeremblemer, hueemblemer, telegrammer, dobbeltkort m/ kuvert, bordflag. Bestil effekterne gennem jeres afdeling!

Marineforeningens glas kan rekvireres direkte fra fa. Oluf Brønnum, Holbergsgade 8, 1057 København K. Tlf. (01) 13 87 50.

Nytårgudstjeneste i Holmens kirke

Kvindeligt Marinekorps afholder søndag den 4. januar 1976 kl. 14.00 gudstjeneste i Holmens kirke. Marineforeningens medlemmer er velkomne.

Ældre askeskåle

En serie af Søværnets blå jule-askeskåle årgang 1963-74 sælges samlet. Henvendelse til Gert Larsen, Telefon 02 - 80 05 00, lokal 340.

En mindre serie (1968-74) kan købes ved henvendelse til Mogens Rørup, Ulshøjvej 25, Kalundborg.

Næste nummer af U D

Beretninger fra afdelingerne, artikler og billedmateriale til »Under Dannebrog« nr. 1, 1976 skal være redaktionen i hænde senest 1. januar. Særligt vigtige meddelelser kan dog få en uges ekstra frist.

Jubilæumstævnet

Med en overvældende tilslutning afviklede Marineforeningen det årlige jubilæumstævne søndag d. 31. august på Holmen. 173 veloplagte jubilæarer trådte kl. 1100 an til parade for Marineforeningens formand, som afleverede paraden til flådestationens chef, kommandør E. V. Jørgensen, der - traditionen tro - bød de gamle orlogsgæster velkommen. »Flottans Män« var repræsenteret ved Karl Karlsson, kasserer i Kristianstad afdeling.

Efter en kort andagt ved orlogspræst Børge Ørsted nedlagde stævnets ældste jubilæar (årgang 1902) den 93-årige T. Christoffersen, en krans ved mindestenen for Søværnets faldne 1940-45.

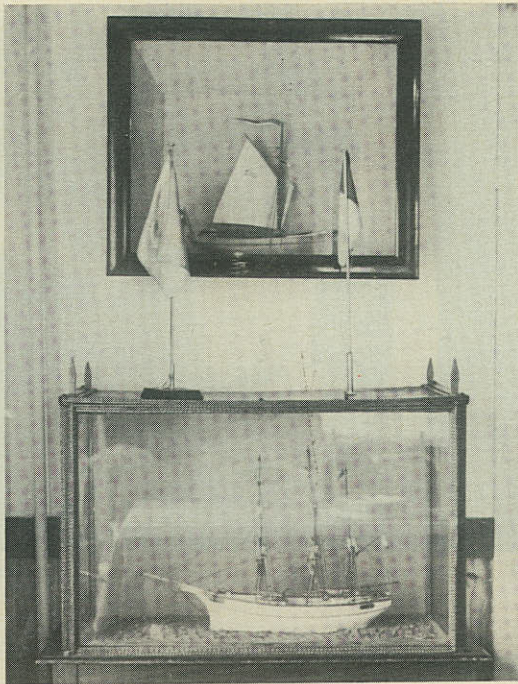
Med Kvindelige Mariners Musikkorps i spidsen marcherede jubilæarerne gennem Holmen til kasernen, hvor chefen, orlogskaptajn B. Rasmussen, bød velkommen. Undervejs aflagdes besøg i museet i Bohlen-dackhuset, hvor konservator V. Topsøe-Jensen beredvilligt besvarede alle spørgsmål fra de meget interesserede jubilæarer.

Cafeteria-personalet og 10 KM'ere havde alt klart til at modtage de i alt ca. 225 frokostgæster, og bixsemdagen med tilbehør, kaffe og ostemad, blev nydt med stor velbehag. - Ikke en hals var tør, da jubilæarerne efter en pragtfuld dag brød op og via Ndr. Toldbod satte kursen hjemad.

Marineforeningen med jubilæarerne takker KM's musikkorps, KM'erne fra 3. kompagni, cafeteria-personalet og øvrige assisterende for velvillig medvirken til et velgennemført og succesfuldt jubilæumstævne.

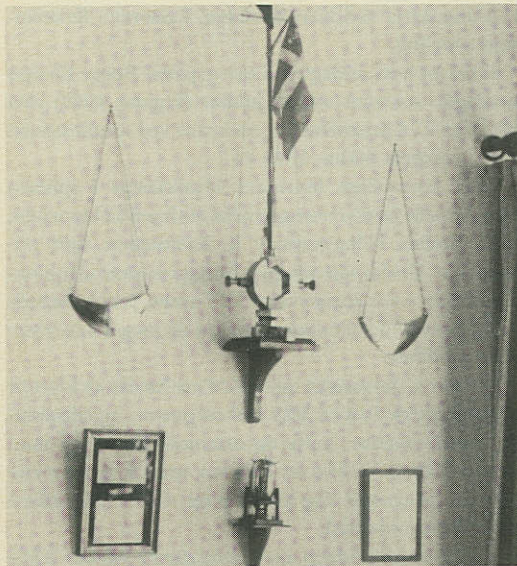

Joe Jørgensen ved et antikt pejlediøpter, der menes at stamme fra et strandet britisk orlogsskib. Skænket af Marquardsen.

Modeller af »Birgitte« og »Ida«, begge af Skagen, skænket af fisker Fynbo.

Marinestuen i Skagen

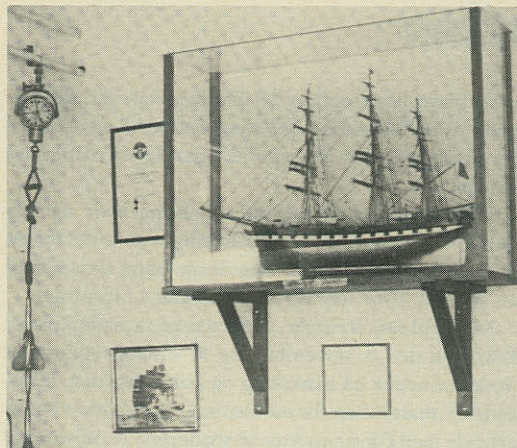

Af disse seks kuriositeter må fremhæves en stump flagline (nederst t.v.) fra flagskiftet på Hawaii 1898. Skænket af kontreadmiral Miller.

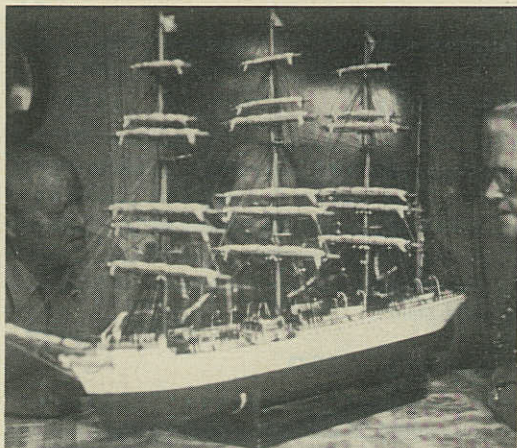
Afdelingens flag, som blev hejst første gang 25. marts i 1922, kunne 15 år senere sættes med honnør i egne lokaler, da en marinestue blev indviet på Kong Christian d. X's 25 års regeringsjubilæumsdag den 15. marts 1937 i Hotel »Skandinavien«.

Allerede et par år tidligere var man begyndt at samle udstyr til en marinestue, og her var det specielt vognmand Marquardsen og Jens Marius Diget, som lagde sig i spidsen med at opsnuse og skænke afdelingen mange værdifulde genstande. Der er i denne forbindelse særlig grund til at fremhæve Jens M. Diget, som var med til at starte afdelingen for 53 år siden og naturligvis er æresmedlem. Som fremragende modelbygger er han mester for nogle af de smukkeste modeller af storejlere, som nu befinder sig i marinestuen og i mange private hjem på Skagen. Hans nyeste bedrift er en pragtfuld gengivelse af den firemastede bark »HERZOGIN CECILIE«.

I 1940 flyttedes marinestuen til »Foldens Hotel« og i 1948 til »Karstens Hotel«. De helt rigtige omgivelser fik marinestuen imidlertid, da man for ca. 7 år siden kunne indrette sig i den forhenværende købmandsbu- tik i det minderige Brønnums Hotel, hvor direktør

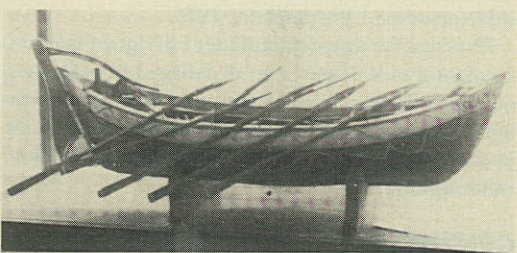
En hurtigbådslog og en model af fregatten »Mermaid« bygget af J. M. Diget, skænket af hans søn som tak for uddannelseshjælp til »Georg Stage«.

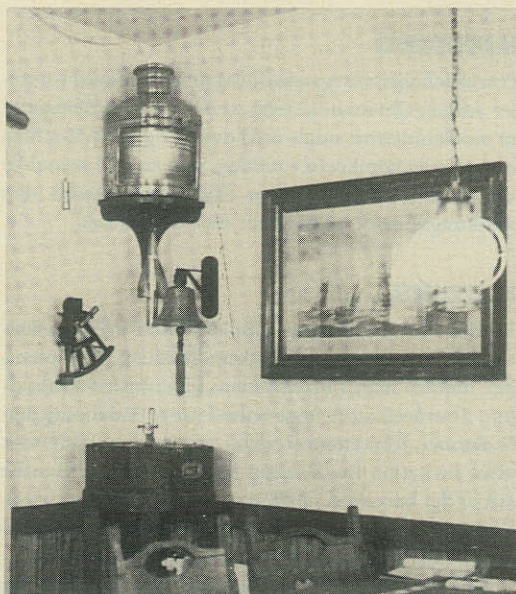
Jens M. Diget bag sin model af »Herzogin Cecilie«, marinestuens nyeste severdighed. Til højre fru Diget og til venstre næstformand Herluf Mikkelsen.

Jens Winther Larsen passer godt på tingene og hygger om marineforeningens medlemmer.

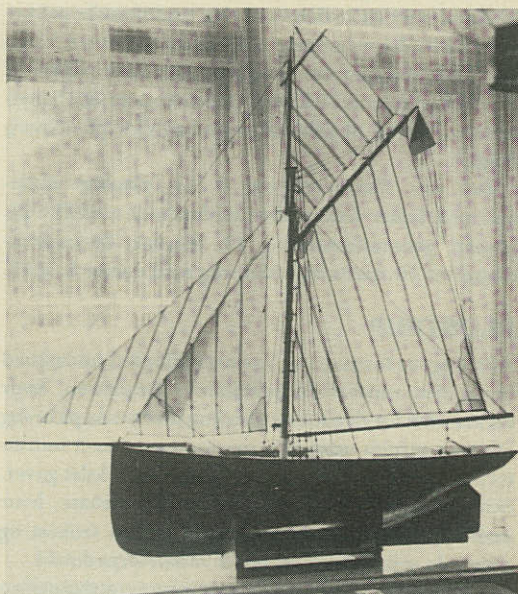
Marineforeningens afdeling i Skagen, der i de senere år har været præget af formanden, Joe Jørgensens initiativ med støtte af næstformand Herluf Mikkelsen og andre gode medarbejdere, har utallige aktiviteter i gang. Indendørs foregår det altid i marinestuen, som har en sjælden fin samling af maritime minder. Den, som kan fortælle mest om deres oprindelse, er J. Egholm, som har hjulpet redaktionen med billedteksterne.

Model af Skagens første redningsbåd, bygget af P. K. Nielsen, skænket af byens pengeinstitutter.

Lanternen er fra tremasteren »Vega«, strandet ved Skagen, og skibsklokken fra den gamle Skagen-paket »Ingrid«.

Model af fiskesmakke fra Lowestoft, fundet på et loft og rekonstrueret. Gave fra et medlem.

Fra afdelinger og distrikter

DISTRIKT I

Distriktsmøde afholdtes den 9. september i Glostrup afdelings lokaler, hvor den tidligere distriktsformand, Torben Jensen, gav overlevering til sin afløser, Fleming Petersen. Dagsordenen stod i øvrigt på udveksling af nyheder og erfaringer fra afdelinger og skyttelav, hvorefter den nye distriktsformand fremsatte sine fremtidsplaner.

FREDERIKSBERG

8. oktober samledes man til kammeratskabsaften, hvor der blev uddelt 25-års tegn, og hvor man koncentrerede sig om et tilbageblik på afdelingens liv gennem 30 år. Ved en sammenkomst den 12. november havde man som gæst Marineforeningens næstformand Torben Jensen, der viste film om nordiske marine- og soldaterstævne i Vordingborg 1975.

Planerne for sæsonen omfatter i øvrigt en julesammenkomst med damer, som vil deltage i en pakkeauktion. Den 24. december samles man til mindehøjtidelighed og kransenedlægning ved Nyhavns-ankeret. 14. januar indbydes til festmåltid og 11. februar til admiralforsamling.

GENTOFTE

»Løft dit hoved du raske gut og føl dig velkommen til sæsonens arrangementer«, skrev S. E. Fabricius i forbindelse med indbydelsen til den traditionelle pakkefest i Københavns amatørsejlkubs lokaler den 8. oktober. Hver deltager medbragte en eller flere pakker til en værdi af mindst 30 kroner. Overskuddet skal benyttes som bidrag til påklædning af en elev på »Georg Stage«.

Der var filmforevisning 6. og planlagt andespil med damer 4. december, nytårsmøde med film 21. januar, generalforsamling 18. februar, forårsjævn-døgnfest 10. marts og afslutning med damer 8. april.

GLOSTRUP

Afdelingens formand og kasserer aflagde i juli måned besøg hos venskabsforbindelsen i Drammen, hvor formanden for den lokale afdeling inviterede på besøg i den pragtfuldt udstyrede marinestue, som er indrettet i en privat kælder, og hvor der blev udvekslet gaver. Senere aflagdes besøg på Horten Marinebase, hvor man var contreadmiralens gæster ved en frokost og oplevede sejlskib med en norsk motortorpedobåd.

4. september havde afdelingen kammeratskabsaften i Kahytten på Falkevej, hvor Vagn Råbjerg Svendsen fortalte om Lions i Danmark. 2. oktober holdtes sæso-

nens første bankospil og 18. oktober fejredes afdelingens 30 års fødselsdag ved en reception i Kahytten om formiddagen. Om aftenen blev der festet i Glostrup Hallen.

Skyttelavet holder træningsskydning hver uge og har desuden en række særlige arrangementer til fordel for diverse gode formål. Efterårssæsonen slutes med en julefest, hvor alle skytterne møder i nissedragt.

Af »Så til søs« fremgår, at der var en sammenkomst i Kahytten den 6. november, og at vinterprogrammet desuden byder på nisseslæg og pakkefest den 4. december, teateraften for medlemmer med damer i samarbejde med Glostrup Amatørscene den 20. november og karneval den 7. februar.

Afdelingen har haft den sorg at miste en god kammerat, Asmus Jørgensen, som i en alder af kun 56 år er afgået ved døden. Asmus Jørgensen var medstifter af skyttelavet i Glostrup og virkede som dets formand en tid. Desuden var han i en årrække sendemand og revisor.

HALS

Egon E. Hjelm sender på afdelingens vegne en lykønskning til slagtermester W. Schatter, som den 2. december fylder 50 år, og til fuldmægtig Vagn Jacobsen, som den 30. december ligeledes runder det halve hundrede.

HJØRRING

Om afdelingens fregatskydning den 16. august fortæller Jørgen Christian Larsen, at der var god deltagelse af medlemmerne, nogle med damer og børn. Det blev en hyggelig familieeftermiddag, som kom til at trække ud til de små timer. Efter skydningen spistes den medbragte mad, og bagefter blev der danset.

KOLDING

Lørdag den 30. august afholdtes den årlige pokalskydning på banerne i Munkens Dam, og 22. september mødtes man i marinestuen til kammeratskabsaften. Efterårets store begivenhed var et flådebesøg den 8. oktober. Korvetten »Triton« ankom på uofficiel visit efter invitation fra Kolding Marineforening. Ganske vist er det korvetten »Bellona«, som er Koldings adoptionskib, men den er for tiden ikke under kommando og afløses derfor af sit søsterskib »Triton«.

Ved ankomsten til Kolding blev der saluteret fra skibet, og salutten blev besvaret med tre skud fra en signalkanon affyret fra ydermolen af medlemmer af

Fra veteranskibsstævnet i Korsør. Foto Kaj Lund.

Marineforeningen. Formanden, fabrikant Mogens Burchardt, kippede med flaget, og »Triton«s besætning hilste ved at gøre front. Om aftenen var Marineforeningen vært ved et traktement i marinestuen på Staldgården, hvor der deltog 30 besætningsmedlemmer fra »Triton«. Til gengæld blev medlemmer af Marineforening og marinehjemmeværn den følgende dag inviteret med på skarpskydningsøvelse nord for Fyn. Desuden fik marinestuen som gave overrakt en lampe, der er fremstillet af en maskintelegraf.

Den 18. oktober var der arrangeret fisketur med skibet »Lødvær«. Prisen var kun kr. 10,00 pr. deltager for 8 timers torskepilkeri.

KONGENS LYNGBY

24. sept. samledes medlemmerne i marinestuen til gule ærter. 23. oktober var der filmforevisning i marinestuen. Sæsonen byder desuden på andespil i Lottenborgs store sal den 29. oktober, julestue 17. december, torskespisning 10. januar, generalforsamling 23. februar og kammeratskabsaften 24. marts. Skyttelavet fyrer løs hver anden tirsdag fra kl. 19.00.

I sidste nummer indløb en uheldig trykfejl som herved beklages. Det forkerte navn var Charles Nielsen. Lyngby afdeling har haft den store sorg at miste den gode kammerat Charles Christensen.

KORSØR

Afdelingens lokale tidsskrift er fyldt til bristepunktet med stof, der har relation til byens 550 års jubilæum. Vi finder dog, at en hel anden oplysning bør bringes først: Fra 1965 til 1975 er afdelingens medlemstal vokset fra 11 til 300!

»Kompasset« fortæller blandt andet om Marineforeningens indsats i forbindelse med veteranskibsstævnet i begyndelsen af juli. Man havde udlånt den gamle kanon, der normalt har sin plads i marinestuen. Kanonen blev benyttet til afgivelse af signal for hejsning og nedhaling af flagene, og det var lykkedes at fremskaffe nogle gamle tændsatser dateret 1863 og 1875.

Ved denne lejlighed fik Marineforeningen en masse omtale i aviser og i regionalradioen. Vi kan i denne forbindelse citere et øjensvidne:

»Nationalflag, standere og pynteflag blev i nogle skibe sat, henholdsvis halet ned, præcis på slaget, mens det i andre fartøjer kunne tage op til en halv time og foregående under vild forvirring. I et af fartøjerne måtte man to aftener i træk have en mand op i bådsmandsstolen for at bjerge flagene ned.

På søbatteriet foran fæstningen var opstillet den gamle messingkanon, som til daglig har en hædersplads i marinestuen. Det sidste kvarter før nedhalingen blev publikum gennem højtalere advaret om det

forestående brag, men da det endelig blev varskoet, at nu var det tiden at stikke fingrene i ørene, ville kanonen slet ikke gå af. – Medens flagene gled ned, blev der sprunget en hel del omkring på søbatteriet, og langt om længe kom da skuddet.

Nogle vil måske synes, at det ikke var særligt komisk, men hold nu fast: Nøjagtigt den samme forestilling udspillede sig den følgende aften, og i den gamle damper »Skjælskør« var man forberedt: Medens artilleristerne efter ordren »hal ned!« atter baksede med veterankanonens genstridige affyringsmekanisme, tonede veterandamperens hæse dampfløjte triumferende ud over Korsør Havn«.

Marineforeningens Korsør-afdeling fik lejlighed til at vise ansigt ved adskillige andre maritime arrangementer. Blandt andet havde man udsat præmier ved Danmarksmesterskaber i kapsejlad for drabanter, Danmarksmesterskabet i undervandssvømning for frømand og roklubbens regatta.

Ved forsvarrets store week-end i slutningen af august fik marinestuen lørdag morgen besøg af stabschefen, kommandør H. Nielsen. Søværnets Tambourkorps spillede udenfor marinestuen, hvor man holdt åbent hus og havde næsten 1000 besøgende.

Samme dag deltog Marineforeningen med et hold i en række sømandskonkurrencer, der omfattede linekast, travaljeroning og tovtækning. Vinder af de samlede konkurrencer blev Marineforeningens hold, som ikke alene hentede en pæn høst af præmier, men også præsterede at gå i takt ind ad porten til flådestationen.

Om søndagen var der mange medlemmer, der benyttede sig af den særlige omvisning på orlogsskibene i havnen. De ældste medlemmer konstaterede, at det var lidt mere teknisk end i deres tid, men lugten af sokkerne var stadig den samme.

Afdelingens medlemmer er ikke blevet trætte af festivitas. Den 25. oktober blev der indbudt til efterårsfest med damer og gæster. Det var efter traditionen en pakkefest, hvor hver par skulle medbringe en pakke af en værdi på mindst 6 kroner. Som nyt initiativ er fra 1. oktober iværksat motionsgymnastik i gymnastiksalen ved Slottensgade skole – lige ved siden af marinestuen.

KØBENHAVN

Den 3. maj var afdelingen på sin årlige sejltur på Øresund. Man aflagde besøg på Flyvestation Middelgrunden, hvor man fik en forelæsning om forsvarsværket og fik lejlighed til at se, hvad der gemte sig under kuplerne. Derefter blev de medbragte madkurve pakket ud og dækket op til et flot frokostbord i en lang tunnel i kasematterne.

Vintersæsonen startede ved en sammenkomst den 11. september med festmåltid, og 9. oktober havde

Bødkermester Henry Schmidt, Randers.

man besøg af materielmester Jacobsen, der viste film og fortalte om slædepatruljen Sirius. 4. november afholdtes det store andespil.

Harry Helvig fortæller, at afdelingen i år har fået 19 nye medlemmer.

NÆSTVED

Afdelingens sekretær fortæller, at man i juni havde en meget vellykket sommerudflugt til Agersø, hvor det strålende vejr gav rekorddeltagelse. Fregatskydningen den 7. september havde også samlet et betydeligt antal deltagere. Fregatkaptajn blev chauffør Henning Andersen.

I august havde byen besøg af korvetten »Flora«, og som sædvanlig deltog afdelingen i de fælles festligheder, ligesom man også lavede et par arrangementer for de værnepligtige, der mødte talrigt op.

Efterårsæsonen startede med en mandeaften den 7. oktober i marinestuen, og 8. november holdtes andespil, der traditionen tro sluttede med andesteg og bal. Yderligere er der planlagt en sammenkomst til tirsdag den 13. januar.

Redaktionen beklager en trykfejl i sidste nummer og sender en ekstra lykønskning til glarmester H. Melau, som den 11. oktober fyldte 70 år. Desuden overbringes en lykønskning til maskinmester H. B. Andersen, som fylder 75 år den 29. december.

RANDERS

Schytte Hansen oplyser, at man den 31. oktober havde en sammenkomst med deltagelse af damerne i den nye marinestue på Hotel Randers. Her vil man også den 7. december holde juleoptakt med damer og børn. Generalforsamlingen er fastlagt til 6. februar, og 5. marts holdes stiftelsesfest og afslutning på sæsonen.

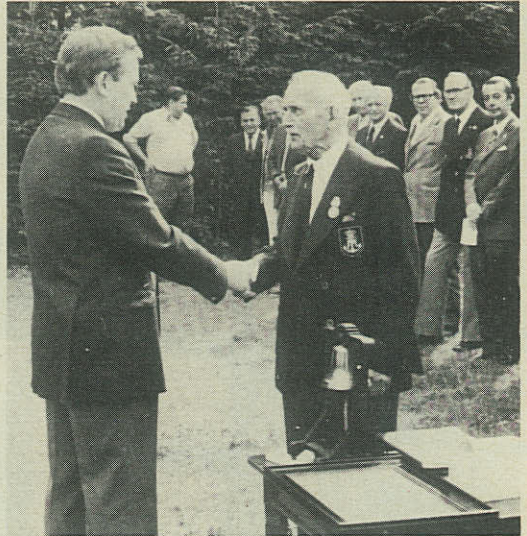
Skyttelavet holder juleskydning i Dronningborghallen den 3. december og generalforsamling den 9. januar.

Afdelingen har igen en virkelig festlig maritim ramme om sine arrangementer, efter at man den 5. september kunne genåbne marinestuen i »Kahytten«, hvor Richard Byrdal, direktør for Hotel Randers, har givet plads for Marineforeningens mange sjældne effekter. Ikke alene sætter de et hyggeligt og dekorativt præg på interiøret. De betragtes også (ifølge Schytte Hansen) som den fineste private maritime samling på kontinentet.

Den 13. september hyldede medlemmerne afdelingens gamle bådsmænd, bødkermester Henry Schmidt, som fyldte 85 år og samtidig havde 25 års jubilæum som æresmedlem af afdelingen. Han var med til at stifte denne i 1919 og har gennem årene haft stor betydning for kammeratskabet i afdelingen, som han stadig følger med interesse.

Schytte Hansen slutter med at udtale mindeord over en god ven og kammerat, Knud Bering, som er gået bort i en alder af kun 49 år, heraf ca. 20 i bestyrelsen for afdelingen, hvor han især gjorde en stor indsats for skyttelavene.

Flemming Petersen overrækker jubilæumshilsenen til formanden for Roskilde Sejlklub.

Torben Jensen overrækker Marineforeningens hæderstegn til H. F. C. Poulsen.

RINGE

Afdelingens kasserer, A. Greve, oplyser, at man har mistet en god kammerat, maskinarbejder Christian Jørgensen, der afgik ved døden 24. juni.

ROSKILDE

Blandt sommerens mange begivenheder fremhæver afdelingens medlemsblad fregatskydningen den 17. august. Arrangementet var særligt festligt i anledning af, at det blev afviklet for fyrretyvende gang. Man startede kl. 8 om morgenen i marinestuen med modtagelse af sidste års fregatkaptajn og kørte i bus til skydebanen. Flaget blev hejst med behørig ceremoni, hvorefter der blev budt velkommen til nye medlemmer. Marineforeningens næstformand, Torben Jensen, Glostrup, var mødt op med en overraskelse. Det gjaldt overrækkelsen af Marineforeningens hæderstegn til afdelingens æresmedlem, skibsfører H. C. F. Poulsen, som siden 1948 har udført et anerkendelsesværdigt bestyrelsesarbejde i afdelingen.

Derefter var det afdelingens formand, Flemming Petersens tur til at uddele gaver. Roskilde sejlklub, med hvilken man gennem årene har haft et fortrinligt samarbejde, fejrede sit 70 års jubilæum, og i den anledning overrakte en pokal og et billede, der forestillede en af de første kapsejladser på Roskilde Fjord.

Derefter gik det løs med skydningen indtil frokosttid, da damerne ankom i bus for at være med. Om eftermiddagen blev skyderiet genoptaget, suppleret med andre konkurrencer, hvor damerne kunne delta-

Carl Poulsen og Carlo Larsen ved den sidste finish på den nye marinestue i Ålborg.

Den 22. og 23. august var arrangeret en udenlandsrejse for medlemmerne af afdelinger i distrikt I. Besøget gjaldt den norske marineforenings afdeling i Drammen og Norsk Sjøfartsmuseum i Bygdøy ved Oslo.

En aktivitet, der er speciel for Roskilde afdeling, er keglespil, som dyrkes systematisk under regelmæssige sammenkomster i Roskildehallen.

Til slut skal forhenværende skibsfører H. C. F. Poulsen omtales endnu engang: Han kan i 1975 fejre sit 65 års soldaterjubilæum i bedste velgående. Poulsen hører til de medlemmer af Marineforeningen, som med rette kan kalde sig for fuldbefaren sømand – vel at mærke fra sejskibenes tid. Læs side 3-4.

SKAGEN

Den første weekend i juni afvikledes Marineforeningens store lystfiskerstævne med 50 deltagere, som lørdag og søndag stod til havs i fire fiskerbåde og fangede ialt 17 kasser fisk. Den største fangst var en torsk på 14 pund.

En anden stor begivenhed i Skagen var marinefestivalen i dagene fra 17. til 23. juni, der var præget af Marineforeningens initiativ med hyggeaften, visesang, dans i badmintonhallen og receptioner om bord i de

indbudte veteranskibe, der var kommet fra Danmark, Sverige, Norge, Tyskland og Schweiz(!).

Afdelingens formand, Joe Jørgensen, fortæller iøvrigt, at man er gået i gang med de ugentlige whistafte-ner, som hver onsdag samler ca. 30 deltagere i den hyggelige marinestue. Denne har fået endnu en attraktion i en gave fra Sparekassen Nordjylland. Det drejer sig om en prægtig model af en firemastet bark. Den er bygget af Jens Marius Diget, som har lagt mere end 2000 arbejdstimer i modellen (se side 9).

På programmet står et besøg ude hos Flyvevåbenet. Det plejer at være en vellykket kammeratskabsaften med film og anden underholdning. Desuden er planlagt en tur til Göteborg hos de svenske venner i Flotans Män og på søfartsmuseet.

SKANDERBORG

Den 14. juni afvikledes den årlige fregatskydning ved Vester Mølle. Efter skydningen samledes de overlevende med deres damer til aftenmad og hyggeligt samvær.

SVENDBORG

Carl Hansen beretter, at afdelingen den 2. august havde arrangeret en velbesøgt sommerudflugt til Langeland med besøg på Langelandsfortet, hvor man blev

godt modtaget af næstkommanderende, orlogskaptajn Ploug. Deltagerne blev vist rundt på fortet og fik orientering om Søværnets opbygning og formål i almindelighed samt fortets nødvendighed i særdeleshed. Der blev også lejlighed til en tur i marken, hvor man fik forevist en over- og underjordisk kanonstilling. – Der var mest af det sidste. Efter hjemkomsten til Svendborg sluttedes af i marinestuen på Hotel Ærø med spisning og dans.

TØNDER

Afdelingens formand, H. J. Nielsen, oplyser, at man den 27. september havde en sammenkomst med marinekameradschaft i byen Heide. Formålet var at fremme kammeratskabet og samarbejdet mellem de frie europæiske marineforeninger. Der blev udvekslet klubstandere, og aftenen sluttede med kammeratlig samvær og dans.

Den 3. oktober var der igen fest i marinestuen ved den traditionelle ulkeaften. På vinterens arbejdsplan står i øvrigt andespil den 27. november, julestue 12. december, sammenkomst med damerne 16. januar, generalforsamling 6. februar og stiftelsesfest 6. marts.

VIBORG

Vagn Christensen, der er afdelingens formand, fortæller at man den 7. juni havde fregatskydning ved skydepavillonen i Undallslund skov. K. Vistesen blev årets fregatkaptajn. Damerne kom med madkurve, og da krudtrøgen var dampet bort, blev der spist, festet og danset.

Den 8. oktober var der sammenkomst i marinestuen med fremvisning af filmen fra jubilarstævnet i 1974. Ved samme lejlighed blev der overrakt 25 års tegn og budt velkommen til et medlem.

En ny sammenkomst er planlagt til 14. november.

ÅLBORG

Det var med sorg, afdelingen måtte forlade den gamle minderige marinestue på Hotel Kong Frederik, men lykken smilede, da man fik tildelt et dejligt nyt lokale i Ålborghallen, hvis inspektør Svend Bengtsson også er glad for samarbejdet med Marineforeningen. Han er nemlig formand for Samvirkende Soldaterforeninger.

Den nye marinestue er opført i samme stil som den gamle, men med helt nye mahognipaneler. Afdelingens medlemmer har støttet med kontante bidrag og med arbejdskraft. For de sidstnævnte ydelser bragte formand Ejvind Samuelsen en særlig tak med blomster og gaver til Villy Larsen, Carlo Larsen og Carl Poulsen ved stuens indvielse den 28. august.

Ti dage senere var der atter fuldt hus i forbindelse med den årlige fregatskydning og skiveskydning. Ar-

rangementet havde samlet mere end 60 deltagere på skydebanerne i Ålborghallen, og her passede det fint med at spise frokosten i den nye marinestue under samme tag.

Skaf et nyt medlem

Klip nedenstående blanket ud.

Udfyld blanketten, som desuden skal underskrives af ansøgeren og hans proponent.

Send blanketten til formanden for den afdeling, hvor det nye medlem søger optagelse.

OPTAGELSESBLANKET

Fulde navn

Fødselsdag
og -år

Livsstilling

Bopæl
(nøjagtig
postadr.)

Evt. hvilken
årgang

Evt. udkom-
manderet med

Har De tidligere været medlem af en Marineforeningsafdeling og da hvilken?

Hvorlænge?

Proponent

Underskrift

Indsendt / 19

Ny maritim litteratur

Luftspejlinger over blå ørkener

Et frisk pust af havluft får man altid i Knud Andersens bøger, som skildrer små og store dramatiske situationer i menneskets kamp med naturen udadtil såvel som i sit eget sind. Knuds nyeste erindringsbog er atter en lovsang til ægte menneskelige kvaliteter. 137 sider, kr. 48,00. Borgens Forlag.

En sømands dagbog

Arne Hartmanns maritime dagbogsblade og handlingsromaner er kendt af både søfolk og landkrabber. Det bedste stof fra dagbogsbladene er nu bearbejdet, så der tilsammen gives et billede af sømandens møde med livet i land på pladser over hele verden. Realistiske iagttagelser godt genfortalt. 103 sider, kr. 46,00. Forlaget Attika.

Under sejl og med hammer

Svend Wandalls ungdomserindringer er fremragende skildringer af livet foran masten i sydfynske skonnerter, storsejlere, kulfyrede dampskibe og nogle af de første motorskibe. Med udsmykket venstreorienteret realisme skildres personer og situationer. Godt iagttaget og godt fortalt. 260 sider, kr. 69,00. Gyldendal.

Jane's Fighting Ships 1950-51

Endnu en efterspurgt årgang er blevet genoptrykt af den store fjernkendingsbog over alverdens orlogsskibe. Dette bind giver specielt et billede af de stærke forskydninger efter den anden verdenskrig, hvor udviklingen af de store hangarskibes og atomundervandsbådenes epoke blev grundlagt. Værket bringer data for over 10.000 skibe og over 1000 illustrationer. 506 sider, stort format, ca. kr. 305,00. David & Charles, Newton Abbot.

Von der Galiot zum Fünfmaster

Otto Hövers store bog om sejskibstyperne gennem 150 år kan igen fås efter at have været udsolgt i en snes år. Hovedvægten i denne klassiker ligger på skibe, der sejlede ud fra Bremen, men andre nationers store sejlere, blandt andet den danske »København«, er udførligt beskrevet for at give det rette billede af typernes udvikling. 525 sider, illustreret, ca. kr. 260,00. Egon Heinemann, Norderstedt.

The Royal Navy in Old Photographs

Der blev taget fine fotos også i kameraets barndom, da mange af orlogsskibene endnu førte sejl, og Wilfred Pym Trotter har en fornem samling billeder af britiske skibe, herlige interiører og gode situationer af sømænd i aktivitet. 190 af de bedste, fortrinvis helsides, bringes her med korte billedtekster. Ca. kr. 96,00. Dent & Sons, London.

The Great Naval Race

Peter Patfield beskriver det voldsomme rustningskapløb mellem Tyskland og Storbritannien fra århundredskiftet til den første verdenskrig. Hovedemnet her er de store slagskibe og mændene bag kapløbet, blandt andet Winston Churchill, admiral Fischer, kejser Wilhelm og admiral Tirpitz. 382 sider, illustreret, ca. kr. 123,00. Granada Publishing, London.

Vom Skagerrak nach Scapa Flow

S. C. George indleder med beskrivelse af optakten til kampen om søherredømmet op til 1916, da de tyske og britiske højsøflåder tørnede sammen i Nordsoen, udleveringen af den tyske flåde til englænderne i 1918 og sænkningen af 74 tyske skibe på Scapa Flow i juni 1919. Bogens hovedafsnit er en beretning om de følgende 24 års bjegningsbedrift. 269 sider, illustreret, ca. kr. 91,00. Motorbuch Verlag, Stuttgart.

Life and Work at Sea

Sømandens daglige tilværelse om bord gennem ca. 400 år beskrives af Frank E. Huggert. Hans dokumentation er uddrag af dagbøger, memoirer og rejsebeskrivelser. I otte kronologisk fremadskridende afsnit behandles Royal Navy og handelsflåden sideløbende gennem korte glimt. 144 sider, illustreret, ca. kr. 84,00. George G. Harrap.

Skip på flasker

Englænderen Peter Thornes fortrinlige vejledning i bygning af flaskeskibe i norsk oversættelse. Ledsaget af instruktive tegninger og fotos gives orientering om teknikken i fremstilling af skibsskrog, rundholter, dæksdetaljer og sejl samt mysteriet med indbygning i flasken. Det eneste, som synes at mangle, er en vejledning i rigningstyper og -detaljer. 82 sider, norske kr. 29,00 netto. Cappelen's Forlag, Oslo.

Ships of the Royal Navy of the Second World War

Et par tusinde britiske orlogsskibe rangerende i slagskibe til små hjælpefartøjer omtales i alfabetisk navne-orden med data og oplysning om skæbne. I andre afsnit har bogens forfatter John Young grupperet skibene efter type og klasse samt navne-ændringer. 192 sider, illustreret, ca. kr. 84,00. Patrick Stephens, Cambridge.

The Best of Sail

36 helsides farvegengivelser af den berømte marinemaler Jack Spurlings værker ledsaget af tekster fra Basil Lubbocks søhistoriske bøger om de 36 fremtrædende klipperskibe. Kaptajn Alan Villiers, som har foretaget udvalget og skrevet introduktionen, er det tredje kendte navn, der borger for et værk af høj karat. 180 sider, stort format, ca. kr. 304,00. Patrick Stephens, Cambridge.

